

Muzyka klasa 5 –
zakres materiału od 02.04.2020-10.04.2020
(równoważny 2 godz. Lekcyjnym)

Temat: Dom pełen muzyki

1/ –Wysłuchanie fragmentu utworu Sławomira Stanisława Czarneckiego Concerto Liliowe, wykonywanego przez Krzysztofa Jakowicza (dziadka Janka) i Jakuba Jakowicza (wujka Janka)

<https://www.youtube.com/watch?v=zWLWCW0aGvo>

Sławomir Stanisław Czarnecki, Concerto Liliowe na dwoje skrzypiec i orkiestrę smyczkową, cz. III Allegro molto con brio Concerto Liliowe to utwór napisany na zamówienie wybitnych polskich skrzypków, Krzysztofa Jakowicza oraz Jakuba Jakowicza, i im dedykowany. Składa się z trzech części, z których wszystkie przeniknięte są motywami góralskiej muzyki ludowej, zwłaszcza muzyki polskiego Spisza. W trzeciej części słychać typowe rytmy tańca góralskiego o nazwie krzesany. Tytuł Liliowe pochodzi od słynnej przełęczy tatrzańskiej (Przełęcz Liliowe), oddzielającej Tatr Zachodnie od Tatr Wysokich, gdzie kompozytor, jako miłośnik Tatr i Spiszu, lubi odpoczywać podczas wędrówek górskich, zauroczony pięknem krajobrazu. Sławomir Stanisław Czarnecki urodził się w 1949 roku i kształcił m.in. u Romualda Twardowskiego i Oliviera Messiaena w Paryżu. Jego dorobek kompozytorski to muzyka solowa, kameralna, symfoniczna i wokalnie-instrumentalna. W ostatnich utworach kompozytor nawiązuje do tatrzańskiego folkloru muzycznego (Kwartet spiski, Wałaski – taniec ze Spisza) oraz sięga do tradycji religijnych polskiego średniowiecza (np. Msza Jasnogórska). Wykonawcy Concerta – Krzysztof Jakowicz i Jakub Jakowicz – to dwaj wybitni polscy skrzypkowie, koncertujący zarówno w Polsce, jak i za granicą. Krzysztof Jakowicz jako pierwszy w Polsce wykonał na festiwalu „Warszawska Jesień” Łańcuch II oraz Partitę w wersji orkiestrowej Lutosławskiego. Dokonał także wielu nagrań radiowych, telewizyjnych i płytowych. Jakub Jakowicz gra również muzykę kameralną, m.in. ze słynnym Zehetmair Quartet. Jest synem Krzysztofa Jakowicza.

2/ A.Mozart

<https://www.youtube.com/watch?v=YuBeBjqKSGQ>

Przypomnienie sylwetki W.A. Mozarta: żył w XVIII wieku, w epoce klasycyzmu, w Austrii. Był geniuszem muzycznym, niezwykle zdolności wykazywał od najmłodszych lat. Jako cudowne dziecko podróżował po Europie. Jego najbardziej znane dzieła to opery Czarodziejski flet i Wesele Figara, serenada Eine kleine Nachtmusik, msza żałobna Requiem. Był nie tylko kompozytorem, ale i skrzypkiem, improwizatorem, grał na instrumentach klawiszowych.

Anegdota: mały Wolfgang w dzieciństwie dużo podróżował, dając koncerty w pałacach i dworach wielmożów. Zwykle był nagradzany cennymi drobiazgami, najczęściej zegarkami. Zebrał ich sporo, ale rodzinie bardziej potrzebne były pieniądze niż zegarki. Przed kolejnym koncertem Wolfgang powiedział więc ojcu: „może włożę dwa zegarki do kieszonki surduta tak, żeby były widoczne, wtedy nikomu nie przyjdzie do głowy, żeby mi dawać jeszcze jeden?”. [Na podstawie Heitere Anekdoten um Musik und Musiker, wyb. Julius Bächi, Atlantis Musikbuch, Zürich 2013]

ZADANIE DO WYKONANIA:

Przygotuj plakat ilustrujący jeden z podanych tematów: Instrumenty strunowe smyczkowe lub Zespoły instrumentalne, w których składzie są instrumenty smyczkowe.

Temat: Największy kompozytor – J.S.Bach

1/

<https://www.youtube.com/watch?v=Nnuq9PXbywA>

IV Koncert Brandenburski G-dur (BWV 1049) część III Presto (rozpoczyna się ok. 11–12 minuty całego koncertu) Sześć tzw. Koncertów Brandenburskich (oryginalna nazwa: Six Concerts avec plusieurs instruments) powstało pod koniec pobytu Bacha na dworze księcia Leopolda von Anhalt-Köthen. Najprawdopodobniej kompozytor miał nadzieję na dalszy awans w stolicy Prus, dedykując rękopis koncertów brandenburskiemu margrabiemu Christianowi Ludwigoowi. Nie wiadomo, czy margrabia docenił dar (Bach ostatecznie osiadł w Lipsku), ale potoczna i wygodna nazwa, nadana koncertom przez pierwszego biografę Bacha, Johanna Nikolausa Forkela – przyjęła się i stosowana jest do dziś. Każdy z sześciu koncertów ma inną obsadę instrumentalną – kompozytor zestawia instrumenty solowe (concertino) i orkiestrę (ripieno) w różnorodny i nowatorski sposób. Czwarty koncert, podobnie jak trzeci, jest w tonacji G-dur; skrajne części utrzymane są w szybkim tempie. Proponowana do słuchania trzecia część koncertu ma formę fugi zbudowanej na bardzo wyrazistym i energicznym temacie powtarzanym przez solowe skrzypce, którym jak echo odpowiadają altowe flety podłużne. Temat przewija się również w orkiestrze, na którą składa się dwoje skrzypiec, altówka, violone (basowa viola, w uproszczeniu – rodzaj barokowego kontrabasu) i basso continuo. Całość utrzymana jest w lekkim, pogodnym nastroju.

<http://www.muzykotekaszkolna.pl/wiedza/kompozytorzy/bach-jan-sebastian-1685-1750>

twórczość Bacha została zupełnie zapomniana po jego śmierci i że odkrył ją na nowo dopiero w XIX wieku Felix Mendelssohn. Otrzymał on od swojej babki rękopis Pasji wg św. Mateusza Bacha, po czym zachwycony muzyką zorganizował jej wykonanie. O tym, w jaki sposób Mendelssohn odkrył twórczość wielkiego mistrza polifonii, krąży też przedziwna historia, którą przytacza Pierre la Mure w książce Miłość niejedno ma imię. J.S Bach musiał komponować ciągle nowe utwory na wszystkie uroczystości kościelne, między innymi msze, kantaty, oratoria i pasje na święta Wielkiej Nocy. Feliks Mendelssohn, kompozytor niemiecki, żyjący w pierwszej połowie

XIX wieku, zauważył któregoś dnia zapisany i poplamiony papier nutowy, w który owinięte było przyniesione ze sklepu mięso. Okazało się, że sprzedawca znalazł na strychu swojego domu stertę zapisanego papieru i używał go do opakowywania towaru. Mendelssohn dotarł do nut i odszyfrował utwór – okazało się, że była to Pasja wg św. Mateusza J.S. Bacha! Temu właśnie niemieckiemu kompozytorowi zawdzięczamy ponowne odkrycie i pierwsze jej wykonanie

w 1829 roku. Od tego momentu rozpoczął się prawdziwy renesans muzyki Bacha

ZADANIE DO WYKONANIA:

Spośród podanych niżej różnych umiejętności wybierz i podkreśl te, które posiadał Johann Sebastian Bach.

gra na różnych instrumentach • prowadzenie chóru • prowadzenie zespołu tanecznego • komponowanie • dyrygowanie • budowanie instrumentów • nauczanie muzyki • przygotowywanie przedstawień teatralnych